

לאלתר - לגאולה

"ראשית צמיחת גאולתנו" — הוא המטבע שטבעו רבני ירושלים וחכמיה, ובראשם מרן הגאון ר' צבי פסח פרנק זצ"ל, להגדרת תקופתנו. היה זה בכרוז שראה אור מטעמם בי"ד שבט תש"ח — כלומר בתוך השנה הראשונה לתקומת המדינה. כאותם ימים גדולים ונשגבים עמד כל הציבור תחת הרושם של גילויי החסד האלוקי, שהגדרה זו אכן איחדה אותו מן הקצה אל הקצה. גם אלה משלומי אמונים שעמדו הרבה שנים מנגד לתנועת שיבת ציון, בטענות ו"הוכחות" כי לא בוז הדרך תבוא הגאולה, כאילו הם המכתיבים לקב"ה בה יקרב לנו אותה, גם אלה הכירו, כי אכן תקופה גדולה היא, אשר דורנו זכה לה. לאחר השואה הנוראה שפקדה את בית ישראל, אשר כלתה ששה מיליון מעמנו במיתות משונות ומכונות כליה משוכללות, שואה אשר השאירה מאחוריה אודים עשנים של קהילות פורחות בעלות מסורת רבות בשנים; מול שארית פליטה עירומה וחסרת כל, אשר לא מוצאת מנוח לכף רגלה, ושערי הארץ נעולים על שבעה מגעולים של מדינת המנדט. והנה נתגלה לפתע עוגן הצלה בדמות מדינה עצמאית, אשר למרות לידתה בתמרות דם ואש, קמה ומכריזה קבל עם ועולם כי "עם ישראל חי, ויחיה לעולמים", וחופי הארץ פתוחים לרווחה לכל אשר בשם ישראל יכונה, והשעה הגדולה, אשר בכוחה להביא מזור לעם מעושק וממורט הנה הגיעה!

אז התנופף ברמה מעל כל בית בישראל הדגל הלאומי, וגם ציבור בני התורה מכל הגוונים לא ראה לנכון להסתייג ממנו. נכון, שמאז התרחשו הרבה דברים שגרמו אכזבה ומפח נפש לציבור שומר תורה ומצוה. ודאי שלא כך ציפינו שתהא התפתחות המדינה. לא חשבנו שמוסדות השיפוט במדינה יקומו ויהיו כהמשך למוסדות השיפוט ויסודות השיפוט שהיו קיימים בימי המנדט. בתמימותנו דמינו שמעתה יוכרז שמשפט מדינת ישראל הוא משפט התורה, שיסודותיו כל כך מוסריים והגיוניים וכל כך הרבה תבונה וחריפות של גאוני עולם הושקעו בו, כהמשך מסורת ישראל ממשה מסיני, יהו מעתה המשפט המוכר והיחיד. אך לא כן היה, השפחה ירשה את גבירתה, ולא עוד אלא שהולכים ומצירים מדי פעם את השארית הנשארת בדמות חוקי האישות והמשפחה; לא דימינו שהחינוך, הנקרא כללי, יחנך ילדי ישראל ללא דעת תורת ישראל. ספר הספרים, אשר הוא המקור גם לכל התרבות האנושית הכללית, מונח בקרן זוית, והילד אינו מכיר ממנו רק קטעים בודדים, בדמות סיפורי אגדות שאינם מחייבים; לא חשבנו שהשבת תגורש מרחובותינו ביד רמה ובעזות מצח; לא חלמנו כי יעזו להרים ראש נגד חוקי הטהרה והקדושה של המשפחה הישראלית, ויראו כמה שנקרא "נישואין אזרחיים" תחליף נאות לדת משה וישראל; שיהיה צורך במאבק, ולעת עתה - אף

ללא הצלחה על ההגדרה היחידה שיכולה להיות קיימת למושג "מיהו יהודי"; לא העלינו על הדעת כי ימצאו בינינו שופכי דמים, כי יהיו בינינו נבלים ואנסים ואנשי "עולם התחתון", צורכי סמים, ואשר לא יירתעו מכל נבלה... גדולה וארוכה היא הרשימה המדכדכת של ירידה רוחנית המדרדרת אותנו אל תהום השפלות - כמקולקלים שבהם...

אך הן כל אלה, אינן גזירה מן השמים. הרי לימדו אותנו חז"ל כי "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", והרבה מזה בידינו הוא, ביד כל אחד ואחד, וביד כל המונות בית ישראל, אשר ליבם נאמן לתורת אל, והם יושבים ספונים בבתיהם אשר בגולה, ממשיכים לבנות שם היכלות ובתי ראווה, ואוטמים אזניהם מלשמוע קול ארץ אבותיהם הזועקת להם.

וכיום, עם התפרצות גל האיבה של שכנינו מעמי הנכר, אשר חשבנו כי כבר השלימו עם קיומנו, חוזרת ומתעוררת שוב הנטיה שהיתה רווחת בשעתה בגולה, בהרבה ציבורים הנאמנים לתורה, לשוב להתנכר ולהתנער מהזדהות עם תקומת העם בארצו. שוב ושוב נשמעים הקולות, אשר עם ראשית קום המדינה לא העיזו להשמיע אותם. וזה בנוסח "הלא אמרנו לכם"! ולא ידעו ולא יבינו, כי אם אמנם עומדים אנחנו כיום בשעת מבחן קשה, הרי מידינו היתה זאת! נפתח נא את ספר "שיר השירים", הוא המוגדר כקודש הקודשים של שיח בתולת ישראל עם דודה, והנה קוראים אנחנו את הדברים המאלפים:

"קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות
"הנה זה עומד אחר כחלנו, משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים
"אני ישנה ולבי ער. קול דודי דופק פתחי לי
"פשטתי את כותנתי - איככה אלבשנה, רחצתי את רגלי איככה אטנפם".

ומה נאמר שם הלאה מזה? -

"קמתי אני לפתוח לדודי, ודודי חמק עבר..."

פירוש הדברים ניתן בשעתו ע"י אחד מגדולי אמוראי ארץ ישראל, באשר לעליית עזרא, שהיתה יכולה להיות, לדעתו, עידן הגאולה השלימה אלא שבמו היד דחו אותה.

הלא כך נאמר כמס' יומא (דף ט' ב):

"ר"ל הוי סחי בירדנא. אתא רבה בר בר חנה יהב ליה ידא. א"ל: אלהא סנינא לכו. דכתיב: "אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף, ואם דלת היא נצור עליה לוח ארז" (שה"ש ח"י). אם עשיתם עצמכם כחומה, ועליתם כולכם בימי עזרא, נמשלתם ככסף שאין רקב שולט בו. עכשיו שעליתם כדלתות (שער שיש בו שני דלתות, פותח אחד וחבירו סוגר, כך עליתם לחצאין, רש"י) נמשלתם כארז, שהרקב שולט בו. עכ"ל הגמרא.

ובעוד, שאז - כפי שהעיד בזה ר' יוחנן, עוד טרם הגיעה השעה, הרי אחרי שעברו מאז חורבן הבית השני כאלפים שנה של שנות השפלה ויגון, שוב נדחה אנחנו את התגלות ה' על עמו ונחלתו, נתפלפל ונתוכח, אם אכן על תקופה זו נאמרו כל ההבטחות, ולא נחול ולא נרגיש כי אנחנו, אנחנו

ולא אחר, המרחיקים כדיבורים אלה, בפקפוקים אלה, כמבוכה שאנו זורעים בקרב מחננו, את הגאולה, את ניצני הגאולה, את ראשית צמיחתה, וכדבריו הנמרצים של הכוזרי (מאמר ב', כ"ד):

" - - כי הענין האלקי איננו חל על האיש, אלא לפי הזדמנותו לו, אם מעט מעט, ואם הרבה - הרבה".

עוד לא איחרנו המועד, עוד אנו שליטים בגבולות אשר נקבעו לנו כביאה ראשונה אל ארץ זו בפ' מסעי, שמא נפסיק מלהתוכח, שמא נתאחד - כאיש אחד בלב אחד לקירוב המטרה המובטחת, המטרה הנכספת.

"יבחר לנו את נחלתנו, את גאון יעקב אשר אהב, סלה".